

Bijlage 10: Casussen

Introductie

Sinds verslagjaar 2023 maakt de rechtmatigheidsverantwoording onderdeel uit van de jaarrekening van een gemeente met circa 75.000 inwoners en een begroting van circa € 360 miljoen. Het opstellen van de rechtmatigheidsverantwoording is de verantwoordelijkheid van het college. De accountant controleert de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording. Er is door de gemeenteraad een auditcommissie ingesteld die het directie aanspreekpunt is voor de accountant.

Casus 1: Onvoldoende onderbouwing van de rechtmatigheidsverantwoording

Context:

Bij de controle van de jaarrekening over verslagjaar 2026 constateert de accountant dat de rechtmatigheidsverantwoording van het college onvoldoende is onderbouwd. Het college heeft wel verklaard dat alle baten, lasten en balansmutaties rechtmatig zijn, maar dit wordt onvoldoende gestaafd met feitelijke gegevens. Het interne controleplan voor 2026 dat voor vaststelling door het college is afgestemd met de accountant blijkt voor een belangrijk deel niet te zijn uitgevoerd. De oorzaak die gegeven wordt is dat de uitvoering van interne controles erg tijdrovend is gebleken. De kwaliteit van processen en registraties is veelal niet op orde. Daardoor kost het medewerkers veel tijd om de benodigde informatie aan te leveren. Afdelingen geven prioriteit aan andere werkzaamheden, waardoor interne controlewerkzaamheden enorm uitlopen. De accountant constateert bij aanvang van de controlewerkzaamheden dat de planning van de jaarrekeningcontrole daardoor waarschijnlijk niet gerealiseerd kan worden.

Uitwerking door inschrijver:

- Hoe zou u als controlerend accountant omgaan met deze situatie richting de ambtelijke organisatie, het college, de auditcommissie en/of gemeenteraad (de aanbestedende dienst)? Met wie communiceert u? Waarom? Op welke manier? Wat communiceert u? Waarom? Op welke manier? Geef dit zo concreet mogelijk aan.

Casus 2: Voldoende onderbouwing van de rechtmatigheidsverantwoording, maar ruimte voor verbetering

Context:

Bij de controle van de jaarrekening over verslagjaar 2026 constateert de accountant dat de rechtmatigheidsverantwoording van het college volledig is onderbouwd met interne controlerapporten. De uitgevoerde interne controle werkzaamheden zijn van goede kwaliteit. De accountant constateert, net als de afdeling die de controles uitvoert, dat de meeste processen gegevensgericht gecontroleerd worden. Dit ondanks het streven van de gemeentelijke organisatie om meer proces- en systeemgericht te gaan controleren. Daarnaast constateert de accountant dat er tijdens het controleren van de jaarrekening nog relatief veel boekingen en correcties plaatsvinden. Deze zorgen voor extra werk(druk) voor de gemeentelijke organisatie en de accountant tijdens de controle.

Uitwerking door inschrijver:

- Hoe zou u als controlerend accountant omgaan met deze situatie richting de ambtelijke organisatie, het college, de auditcommissie en/of gemeenteraad (de aanbestedende dienst)? Met wie communiceert u? Waarom? Op welke manier? Wat communiceert u? Waarom? Op welke manier? Geef dit zo concreet mogelijk aan.